GAZETA KRAKOWSKA

Nro 80.

Z KRAKOWA DNIA 7 PAZDZIERNIKA 1818 Roku WE SZRODE.

Z Warszawy d. 29 Września.

Zeszłey Niedzieli, dnia 27 b. m. obchód w tey stolicy rocznicy koronacyi Nayiaśnieyszego Cesarza Alexandra i Nayiaśnieyszey Cesarzowey Elżbiety Alexiejewny, stał się tem uroczystszym, iż obecnością Nayiaśnieyszey Cesarzowey Matki był uświetniony. N. Pani udała się w dniu tym naprzód z Jego Cesarzewicowską Mością Wielkim Xiążęciem Konstantym, i Dworem swoim do kaplicy Greckiey będącey w Zamku, na nabożeństwo. O tymże czasie wszystkie władze kraiowe i lud mnogi, zasyłali w kościele katedralnym S. Jana, gdzie JW. Biskup Prażnowski celebrował, naygorętsze modły do Boga o iak naydłuższe lata i pomyślność N. Pana i całey N. Jego Rodziny. Powracaiąc N. Cesarzowa Maryia z nabożeństwa, znalazła iuż sale napełnione, tak iak pierwszego dnia audyiencyi, przez Jenerałów, officerów, urzędników kraiu i Damy, zebranych, dla złożenia powinszowania iako w rocznicę koronacyi nayukochańszego Jey Syna i N. Jego Małżonki, a przytem ostatniego hołdu uszanowania i pożegnania z powodu bliskiego N. Cesarzowey wyiazdu. Wielki potem był obiad u N. Pani, na który z osób kraiowych, mieli zaszczyt bydź wezwani: JO. Xiążę Namiestnik, Senatorowie, Ministrowie i Jenerałowie. Uroczystość dnia tego ukończył bal okazały, dany przez JW. Senatora Państwa Rossyyskiego, Nowosilzeffa, a który N. Pani obecnością swoią zaszczycić łaskawie raczyła, przyiąwszy wieczerzę i bawiąc się na balu do godziny 2giey rano. Na teatrze narodowym dano w dniu tym bezpłatne widowisko, i całe miasto wieczorem było oświecone. W dniu tymże przedstawiony był N. Cesarzowey na pokoiach rannych, przybyły do tey stolicy, JW. Ciechanowski Biskup Chełmski Obrządku Grecko-Katolickiego.

Nazaiutrz, dnia 28 N. Cesarzowa, po odprawionych w kaplicy Zamkowey modłach i zwiedziwszy ieszcze Kościół Katedralny i Izby Senatorską i Poselską, pożegnała uprzeymie, znakomitsze osoby bliżey Ją otaczaiące, iako też lud mnogi napełniaiący wszystkie dziedzińce, i opuściła o godzinie wpół do 10tey rano stro-

skaną wyiazdem Jey stolicę w pośród towarzyszącego iey wszędzie błogosławieństwa wszystkich mieszkańców. Obok powozu N. Matki swoiey, iechał J. C. Mość, Wielki Xiążę Konstanty; poprzedzał zaś konno powozu JW. Radcą Stanu, Prezydent Miasta, który otrzymawszy wprzódy w Zamku łaskawe posłuchanie, i wynurzywszy N. Pani wdzięczność stołecznego Miasta, za okazane dla mieszkańców uczucia przychylności i łaskawości, zaniósł imieniem miasta prośbę o ich zachowanie i dobrotliwie pożegnany, odprowadzał N. Cesarzowę za rogatki do granicy jurydyki Miasta, gdzie N. Pani zatrzymawszy się na chwilę, raczyła pożegnać go powtornie, ponawiaiąc chlubne dla obywatelów miasta oświadczenia. Do granicy Woiewództwa odprowadzi N. Cesarzowę JW. Prezes Kommissyi Woiewódzkiey. N. Pani iedzie na Błonie do Nieborowa, gdzie ma obiadować, a ztamtąd iechać ciągle do Koła; tam nieco wypocząwszy przybydź ma dnia 29 do Kalisza, w którem to mieście, raczy może przyiąć bal, a we środę rano d. 30 b. m. puścić się ma w dalszą podróż do Niemiec przez Wrocław.

Pragnąc ile możności, ukoić smutek powszechny z tego rozstania, zwrócimy uwagę czytelników naszych, na niektóre ważnieysze szczegóły pobytu N. Cesarzowey w stolicy Królestwa. Zaczynamy, od przyrzeczonego w przeszłey Gazecie opisu Balu danego przez miasto Warszawę.

Bal w Głównym Ratuszu.

W dniu 24 b. m. Miasto Warszawa, z powodu przybycia Nayiaśnieyszey Cesarzowey Matki, dało Bal w Ratuszu Głównym, na którym około 1000 osob znaydowało się.

N. Pani dniem wprzód w imieniu Obywateli przez JW. Woydę Radcę Stanu Prezydenta Miasta zaproszona, raczyła Bal ten obecnością swoią zaszczycić. Sale nowego Ratusza, umyślnie na Bal przeznaczone, pierwszy raz w tym celu użyte zostały. Inauguracya tedy nowego Ratusza nigdy świetnieysza nastąpić nie mogła, iak przez uczczenie Nayiaśnieyszey Matki, miłościwie Panuiącego nam Monarchy, którego nieograniczoney Dobroczynności, Miasto Warszawa teraźnieyszy wzrost i świetność iest winna.

Okna domów przy ulicach: Krakowskie Przedmieście, Senatorskiey, Nowo-Senatorskiey iaśniały od światła. Ratusz zewnątrz oświecony był kilku tysiącami lamp, a na balkonie iego iaśniała ogniem złotym Cyfra N. Pani. Mnostwo ludu zgromadziło się na plac przed Ratuszem. Radosne iego okrzyki, które będąc skutkiem uwielbienia i wdzięczności, nigdy bardziey iak w tenczas z serca pochodzić nie mogły, oznaymiły o godzinie 9tey przybycie N. Pani do Ratusza. Przyięta u drzwi powozu przez JW. Woydę Radcę Stanu Prezydenta Miasta, i iego Małżonkę, iako Gospodarstwo Balu; weszła przy odgłosie muzyki na wschody nayp iękniey oranżeryią i kwiatami przyozdobione, na których gradusowo rozstawionych trzydzieści corek obywatelskich, biało ubranych, kwiaty pod Jey stopy rzucały. Za weyściem N. Cesarzowey do sali rozpoczął się Bal tańcem Polskim, w którym N. Pani z Jego Cesarzewicowską Mością W. Xięciem Konstantym, tańcować raczyła, a do którego muzyka przez Pana Kurpińskiego umyślnie była ułożona. Zabawiwszy po tańcu w sali czas ieszcze niejaki, udała się do pokoju, w którym stolik do gry był przygotowany, a do

którego zasiadła z JO. Xięciem Namiestnikiem, z JW. Hrabią Stanisławem Potockim Prezesem Senatu, JW W. Jenerałami Dywizyi Krasińskim i Hauke. O godzinie 11tey przyięła ofiarowaną sobie wieczerzę, do którey stoły w ośmiu salach przygotowane były. U stołu N. Cesarzowey siedzieli, Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiążę Konstanty, i Jego Królewicowska Mość Xiążę Eugeniusz Wirtembergski. Z Osób Dwór Jey składaiących: JW. Hrabina Lieven, JO. Xiężniczka Turkustanow, JW. Hrabianka Samoiłow, Xiężniczka Giedroic, Hrabianki Mostowska, Matuszewicowna, Radolińska Joanna Grudzińska, Antonina Grudzińska, i Brzostowska — Z Osób kraiowych: JOO. Xiężne Zaiączkowa, Czartoryska, JW W. Prezesowa Senatu Hrabina Potocka; Woiewodzine: Gutakowska, Ostrowska, Małachowska; JW. Ministrowa Mostowska, JW. Jenerałowa Hauke, i Małżonka Radcy Stanu Prezydenta, iako Gospodyni Balu. Po wieczerzy N. Cesarzowa zabawiwszy więcey po godzinie 1wszey odiechała z J. C. Mością W. Xięciem, powtórzywszy raz ieszcze JW. Radcy Stanu Prezydentowi i iego Małżonce, oświadczone kilkokrotnie w nader pochlebnych wyrazach ukontentowanie swoie.

Nieograniczona dobroć N. Pani, uprzeyma Jey łaskawość, napełniła serca wszystkich obecnych, wdzięcznością, uwielbieniem i radością. Po odieździe Nayiaśnieyszey Pani. Bal trwał ieszcze do godziny w pół do czwartey.

Nazaiutrz zrana o godzinie 10tey JW. Radca Stanu Prezydent miał posłuchanie u N. Pani, końcem wynurzenia Jey w imieniu Obywateli nayglębszych dziękczynień za zaszczyt, który im uczynić raczyła. N. Pani nie tylko ie dobrotliwie przyięła; ale nadto wyraźnie rozkazała oświadczyć tak Obywatelom iako i wszystkim, którzy do urządzenia balu należeli ukontentowanie; — podziękowanie zaś matkom, których córki rzucaniem kwiatków pod Jey stopy przyięcie uprzyiemniły. Tegoż dnia w wieczór JW. *Radczyna* Stanu Prezydentowa miała również posłuchanie u N. Pani dla wynurzenia iey dziękczynień, w imieniu tuteyszych Obywatelek; podobnież łaskawie przyięta, miała sobie ponowione oświadczenie zadowolnienia, i też same co mąż iey odebrała od Nayiaśnieyszey Pani rozkazy.

W dniu 26 b. m. między dwunastą i pierwszą z południa N. Cesarzowa, zawsze i wszędzie wielka i wspaniała Opiekunka ubostwa, raczyła udarować swą bytnością wraz z W. Xciem Konstantym, Dom Zarobkowy Towarzystwa Dobroczynności, w Klasztorze XX. Franciszkanów. W orszaku Jey znaydowali się: Senator Państwa Rossyyskiego *Nowosilzoff*, Hrabia Willanof, i Damy Dworskie. U drzwi Instytutu przyiętą była od JO. Xiężney Czartoryskiey, JW. Woiewodziny Gutakowskiey, Opiekunek; JW. Niemcewicza Prezesa Administracyi Centralney i od licznie zgromadzonych Członków. Podany przez JW. Gutakowską chleb i sól przyięła N. Pani bardzo uprzeymie. Wprowadzona potem do sali posiedzeń, przyięła łaskawie podany sobie przez JW. Niemcewicza obraz wystawuiący szczegóły założenia Towarzystwa, iego funduszów, liczby ubogich, tak w Domu Zarobkowym i Grzybowey Woli utrzymywanych, iak w mieście wsparcie otrzymuiących, i t. p. W przygotowaney na to

księdze raczyła imie swe zapisać, które dla Instytutu tego zawsze drogiem będzie. Obchodziła potem kurytarze, wzdłuż których do dwóchset oboiey płci ubogich przy rozstawionych stołach zwykły pożywało obiad. Matka tylu Panuiących Xiążąt i Xiężniczek prawdziwą okazała się Matką ubogich. Przechadzała się wśród nich, o naydrobnieysze pytała szczegóły, kosztowała pokarmu, i w Polskim języku dobrego życzyła apetytu. Oglądała potem rozstawione na pierwszem piętrze warsztaty i płody przez ubogich wyrobione. Oświadczyła zupełne Członkom zadowolnienie, i zachęcaiąc ich do dalszego w tak chwalebnem dziele wytrwania, opuściła w pośród błogosławieństw ten dobroczynny Instytut, w którym niewygasłą bytności swey zostawiła pamięć.

Dnia tegoż około godziny drugiey raczyła N. Cesarzowa w towarzystwie J. C. Mci W. Xcia Konstantego zwiedzić pałac Kazimirowski, teraźnieysze siedliżka Uniwersytetu, Biblioteki i Gabinetów publicznych i Liceum Warszawskiego. Przyymowana we drzwiach pałacu od JW. Stanisława Hrabi Poteckiego Prezyduiącego Ministra Kommissyi Rządowey Wyznań i Oświecenia, od JW. Racy Stanu Staszica i innych współczłonków Kommissyi, udała się nayprzod do klassy drugiey, a potem i czwartey Liceiowey, gdzie powitania uczniow iak nayuprzeymiey przyiąć i w stanu szkoły, rozkład nauk i ich ustopniowanie wchodzić raczyła. Poczem wprowadzona do Biblioteki, zastanawiała się w części teyże Polsko-Słowiańskiey nad rękopismami, pierwotnemi drukami, i pierwiastkowemi wydaniami klassycznemi; przyczem Jeneralny Dyrektor Biblioteki i Gabinetów, współczłonek Kommissyi Rządowey, Rektor Liceum Linde, miał zaszczyt złożyć u stop N. Cesarzowey exemplarz swego Słownika, który iak nayłaskawiey przyięty został. Wielka sala biblioteczna położeniem swoiem wzbudziła szczególnieysze udowolnienie N. Pani; tu się między innemi zastanawiała nad wystawionemi tymczasowo niektóremi botanicznemi preparatami z roślin po części naturalnych, po części sztucznie zrobionych wynalazku Doktora Hoffmana, Professora Historyi Naturalney w Uniwersytecie Warszawskim, za pomocą których, botanika w każdey porze roku uczoną bydź może, i dzieło iego o Botanice w języku Polskim wydane, równie łaskawie przyięła. Zbiór zatem kopersztychów ściągnął nayszczególnieyszą Jey uwagę. W tem przedstawieni zostali N. Pani, Rektor Uniwersytetu, X. Kanonik Szweykowski, Dziekan wydziału nauk Professor Bentkowski, X. Ciampi Professor Starożytności, Dr. Jakob Professor filozofii przy Uniwersytecie. — Obeyrzawszy ieszcze zbiór gipsowych figur, udała się nakoniec na dół do kaplicy, gdzie zebraną zastała szkołę głuchoniemych pod przewodnictwem szanownego iey Dyrektora X. Kanonika Falkowskiego. Bawiąc więcey niż dwie godziny w Kazimirowskim pałacu, oświadczyła kilkokrotnie swoie naywyższe ukontentowanie z początków tak daleko iuż posuniętych i wiele dobrego na przyszłość rokuiących. Nązaintrz zaś Jeneralny Dyrektor Biblioteki i Gabinetów Linde, Professor Doktor Hoffmann i Professor Bentkowski, który także dzieło swoie o Literaturze Polskiey Monarchini złożył, udarowani zostali każdy brylantowym pierścieniem.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król raczył naylaskawiey

Mianować Dekretem swym z dnia 20 Sierpnia (1 Września) r. b. Referendarzem Stanu nadzwyczaynym JPana Alexandra Graibnera, byłego Kontrollera Jeneralnego w Ministerium Przychodów i Skarbu.

Nadać dyplomatem naturalizacyi z teyże daty zaszczyt Obywatela i Szlachcica Królestwa Polskiego P. Baronowi Piotrowi Gallichet i potomkom iego.

Obdarzyć Dyplomatem Szlachectwa Pana Krzysztofa Stefasiusa, byłego Professora literatury starożytney w Liceum Warszawskiem.

Ozdobić orderem S. Stanisława trzeciey klassy P. Makarewicza Sekretarza, i pełniącego obowiązki Vicekonsula przy Konsulacie Jeneralnym Jego Cesarsko-Królewskiey Mości w Gdańsku.

Wypis z Rozkazow dziennych do woyska Polskiego Jego Cesarzewicowskiey Mości W. Xięcia Konstantego.

Dnia 23 Września 1818.

Za Naywyższym Rozkazem

Wracaią do służby i umieszczeni zostaią

W piechocie: Z pułku 2go strzelców pieszych: ogłoszeni do dymissyi Rozkazem dziennym z dnia 19 Sierpnia r: b. z tegoż pułku, Kapitanowie: Miączyński, Tokarski i Kutowicz.

Otrzymuie dymissyią

Wykreślony z Kontrol Rozkazem dziennym z dnia 11 Listopada 1817 r. z pułku 3go liniiowego, Porucznik Gliński.

Z Wiednia d. 30 Września.

O podroży Nayiaśnieyszego Cesarza naszego do Akwisgranu, mamy wiadomość, że J. C. K. Mość w naylepszym zdrowiu i przy radosnych okrzykach, któremu wszędzie przez całą drogę towarzyszyły, przybył d. 22 b. m. o godzinie 7 w wieczor do Moguncyi i wysiadł do mieszkania Dowodcy twierdzy Feldm. porucznika Barona Strauchs. Lubo J. C. K. Mość niechciał, aby mu iakowe czyniono honory, obywatele oświecili wszelako miasto z własney swoiey ochoty. Ziechali tamże dla oddania J. C. K. Mci swoiego uszanowania Arcy Xiążęta Jchmość Józef Palatyn Węgierski i Maxymiliian Austryiacko-Este, Xże Następca i Xże Emil Heski, Xże Nassau, Xiążęta Następcy Oldenburga i Hessen-Homburg. Do 24 zabawił J. C. K. Mość w Moguncyi, d. 25 udał się w dalszą drogę do Akwisgranu.

Z Berlina d. 29 Września.

Królewicowie Następca tronu i Wilhelm powrociwszy z Frankfortu nad Odrą z powitania w przeieździe N. Cesarzowey Rossyyskiey, poiechali znowu do Wrocławia dla powitania przeieżdżaiącey przez Sląsk N. Cesarzowey Rossyyskiey Matki.

Z Akwisgranu d. 22 Września.

Oprocz Królewica Karola, trzeciego syna N. Króla Pruskiego, ziadą tu także Królewicowie Następca tronu i Wilhelm.

Zapewniaią, iż orszak Ministra Francuzkiego na kongress Xcia Richelieu będzie świetny i liczny. Monarcha iego udarował go przepysznym srebrnym serwisem, kilku pięknemi powozami i 8 dzielnemi bułanemi końmi.

Xże Wellington uważany tu będzie iako ieneralissim woysk sprzymierzonych i Xże panuiący, i z tego względu mieć będzie honorową straż z 30 żołnierzy i officera złożoną. Przybędzie on tu równie iak Wodz Rossyyski Hr. Woronzów przed 26 b. m.

Spiewak Garat oczekiwany tu iest z Paryża. O przybyciu Pani Catalani niema ieszcze pewności.

Do 17 b. m. liczono tu 2117 cudzoziemców. Naiem mieszkań zaczena spadać.

Z Londynu d. 18 Września.

Gazeta Goniec zapowiada, iż cierpienia Królowey ukończą się w krotce z iey życiem. — Taż gazeta zapewnia, że Kanclerz skarbowy przy pomnażaniu się dochodów i pomyślnych widokach kraiu naszego, na rok przyszły nie będzie żadney pożyczki potrzebował.

Wielu z nieposłusznych w Manszestrze fabrycznych robotników wyniosło się kryiomo z swoiemi machinami z Anglii do Ameryki. Tam użytemi będą przez osiadłych bogatych Anglików do założenia nowych bawełnianych rękedzielni z znaczną płacą, co zadać może znaczny cios Anglii, gdy w czasie wzniosą się w tym kraiu fabryki. Gdy fabryczni robotnicy w Manszestrze części wynieśli się z kraiu, częścią za powiększoną płacą powrocili do pracy, zaczenaią robotnicy fabryczni w Bolton, Preston, Charley, i t. d. wypowiadać służbę, i żądaią powiększenia płacy.

Parlament został do 13 Listopada odroczony, i iak się domyślaią będzie ieszcze raz potem na 6 tygodni odroczony.

Mowią, iż Gubernator wyspy S. Heleny Hudson Lowe żąda odwołania siebie ztamtąd.

Pisma Amerykańskie zawieraią następuiący wypis z listu z wyspy S. Troycy pod d. 30 Lipca: — " Po odieździe W Pana odebraliśmy tu kilka doniesień z Angustury, a nayprzyiemnieysze, że Brion przybył z swoią eskadrą na rzekę Oronoko, i przywiozł zupełną broń na 4000 ludzi, 500 baryłek prochu i 400 żołnierzy. Zasiłek ten postawił Bolivara w stanie, iż może znowu działać zaczepnie, iakoż nadeszła tu wczoray wiadomość, iż poszedł przeciw Kumanie, dla dopomożenia Marino do uderzenia na to miasto lądem, gdy tymczasem Brion działać przeciw niemu będzie od morza, tak iż w krotce spodziewać się można wiadomości o wzięciu tego miasta przez powstańców. — Marino pisze pod d. 15 Lipca, że odniosł już trzy znaczne zwycięztwa nad woyskami Królewskiemi w okolicach Kumany, że amunicyia i broń, które niedawno odebrał, dozwoliły mu powiększyć znacznie swoie woysko, i że położenie iego niebyło nigdy świetnieysze iak teraz. Jedna z iego dywizyy udała się do Guira. Skoro to miasto wzięte zestanie, Hiszpanie pozbawionemi zostaną mieysca schronienia dla wszystkich swoich korsarzow, którzy wielkie czynią szkody handluiącym pod temi brzegami Anglikom. Z tem wszystkiem Gubernator nasz przeciw tey zdrożności żadnego nie przedsięwziął kroku; a gdyby korsarze powstańców choć dziesiątą część byli pochwycili okrętów, zabroniłby pewnie był wszelkiego z niemi związku. Takie iest uprzedzenie iego wzgiędem roialistów, którem nawet posłał niedawno amunicyią do Kumany, a powstańcóm nie dozwala ani iednego funta prochu sprzedać, i to on nazywa ścisłą neutralnością. — Wczoray nadeszło tu doniesienie, że Paez stoczył dwie potyczki z woyskami Królewskiemi pod Morales przy Guyabal, w których ie pobił, i Morales ma bydź tak dalece obskoczony, iż uyść nie potrafi. — P. Irwin, kommissarz Ziednoczonych Stanów połnocney Ameryki, przybył do Angustu-

ty."

Z Wasingtonu d. 8 Sierpnia. — Osoba znaiąca doskonale Jenerała Artigas, wystawia go iako naywalecznieyszego i naytacnieyszego patryiotę połuduiowey Ameryki. Postawa iego iest szlachetna, szczera, otwarta i nakazuiąca; i lubo znayduie się na czele całego kraiu i znaczney ludności, iest iednak ubogi i nieokazuie nayınnieyszey okazałości, w ktorey zazwyczay maią upodobanie ludzie będący na czele ludów. Pewnego dnia stary, łatany i bez naramienników iego mundur ściągnął na siebie uwagę powyższey osoby, co on postrzegłszy rzekł: "Widzisz WPan iak iestem ubrany; z tem wszystkiem mam w kassie publiczney znaczną summę; ale potrzeba przed wszystkiem nakupić broni, bo mamy wiele nieprzyiacioł i postanowiliśmy zdobyć naszą wolność i niepodległość. Mam ia wszelako lepszy od tego mundur, ale go codziennie nie noszę. „ Aartiges nie posiada nabytego światła, ale ma wiele rozsądku, nie unosi się gniewem, z zimną krwią uskutecznia swoie proiekta, i niezważa na żadne niebezpieczeństwo. Nie zna inney namiętności iak tylko wolności dla swey oyczyzny i utworzenia z prowincyy nad rzekę Plata ligi na wzor północney Ameryki. Ktoś w iego oczach chciał go do naszego Wasingtona przyrownać. "Nie, odpowie, niema w naszem kraiu Wasingtonów, i ia ze wszystkich nayniepodobnieyszym iestem do tego Wielkiego Męża; Bogby dał, żeby w naszem kraiu znalazł się człowiek, któryby mógł iść w iego ślady, połączyć wszystkie partyie, doprowadzić nas do niepodległości, której pragniemy, lecz niestety przeciwnemi do niey dążemy drogami. Taki iest charakter Artigasa, i chociaż nie wszyscy przyznaią mu te przymioty, wszyscy iednak zgadzaią się, iż w kraiu pod iego rządem panuie większy porządek i sprawiedliwość, niżeli z tamtey strony rzeki Plata, i że lud szczerze do niego iest przywiązany. Teraz prowadzi tylko urywkową woynę; żołnierze iego są na wzór dzikich ludzi po większey części na koniach, zaprawieni do pracy i gardzący niebezpieczeństwem. Żadne woysko nie potrafi przeciw niemu z korzyścią działać; dopiero uderza, miesza i iuż na wzór błyskawicy znika.

Z Paryża d. 19 Września.

Wczoray pożegnał Xiże Richelieu Króla, a dzisieyszey nocy wyieżdża do Akwisgranu.

Gdy Monsieur przedstawił niedawno Królowi trzech Szwaycarskich officerów Courten, Muralt i Maillardoz, przyiął ich Król bardzo uprzeymie, i obróciwszy się do ostatniego, wskazuiąc ręką na dziedziniec Tuilleries, rzekł: "Zamek ten Mci Maillardoz, iest świadkiem, w iak wielkiey pamięci u mnie WPana rodzina zostaie. „ (D. 10 Sierpnia 1792 przy szturmie Tuilleries oyciec i brat P. Maillardoz w obronie Ludwika XVI utracili życie.)

Xiże Angouleme z prywatney swey kassy posłał 2000 fr. przykładaiąc się do składki na pomnik, który miasto Strazburg Jenerałowi Kleber chce wystawić.

Przy nowych zakładach woyska Francuzkiego umieszczono wiele dawnych officerów, lecz długiego ieszcze potrzeba czasu niżeli wszyscy potrafią bydź umieszczonemi, gdyż liczba ich przechodzi 15,000

Sławna w Nimes *Maisoncarrée* (pomnik starożytney budowy) ma bydź zupełnie naprawione.

Przed kilku dniami pokazał się tu cały biały powóz z białemi końmi, w białym ubiorze, woźnicą i lokaiem w białey liberyi i białych kapeluszach, w którym siedziało 10cio letnie dziecię i kobieta biało ubrane. Tak osobliwy ekwipaż wszystkich zastanowił; lecz pokazało się, iż on niemiał innego znaczenia, jak tylko, że pewna matka ofiarowała swe dziecię Pannie Maryi.

Anglicy odesłali cięźką swoią artyleryią z północnych departamentów do Anglii.

Zapewniaią, iż przy tegoroczaim otworzeniu izb prawodawczych mianowanych bydź mą wielu nowych parów, albo raczey przywróconemi do tego zgromadzenia bydź maią niektórzy z parow którzy w r. 1815 dla zasiadania w izbie parów za Bonapartego oddalonemi zostali. Niektórym z rzeczonych parów przeznaczą urzędy prefektowskie, a mianowicie Doulcet-Pontecoulant, Latour-Maubourg i Alexandrowi Lamet, których wczasie 100 dniowego w rzeczonym roku urzędowania pod Bonapartem postępowanie było bez skazy, i opierali się gwałtownym iego środkom. Wielu dawnieyszych prefektów, którzy oddalonemi zostali, maią bydź przywróconemi, a mianowicie P. Frochot, który był długi czas prefektem Paryża i pamięć iego iest ieszcze szacowana, i który z powdu spisku Malleta przez Bonapartego był oddalony. Był on niegdy zaufanym przyiacielem Mirabeau. Słowem tak się teraz rzeczy układaią, że nayniewiernieyszy postrzedz musi, iż rząd przywieść chce do skutku nayulubieńsze swoie systema: iedność i zapomnienie.

Podług doniesień z Madrytu pod d. 8 Września przybył tam adjutant Wicekróla Mexykańskiego z listami do rządu, które podług wieści maią bydź bardzo ważne. Król udarował przebaczeniem Xiężnę de la Reca, która za to, że przeciw woli Króla chciała iść za mąż, zamkniętą została w klasztorze, i mą znowu bydź honorową panną przy Królowey. Znany zaś Lorenzo Calvo, dawniey kupiec, potem członek stanow i intendent woyskowy, który pobieraj pensyią w Talaweyra, został z rozkazu Króla z niewiadomych powodów w zamku Villaviciosa w więzieniu osadzony, a Wicekról Grenady, Hr. Montiio, który podczas zdarzeń w Aranjuez 1808 roku wielkie przysługi teraźnieyszemu Królowi uczynił, iest na wygnanie do Burgos skazany.

Ministeryialne Angielskie gazety podaią liczbę woyska, które na wielką wyprawę do południowey Ameryki pod Jenerałem Abisbal wsiąść ma w Kadyxie na okręty, 12 do 16,000 ludzi; gdy tymczasem oppozycyyne zapewniaią, iż w Madrycie wcale o żadney wyprawie nie myślą, ale polegaią zupełnie na pomocy kongressu Akwisgrańskiego, do którego miasta, udać się także ma P. Cevllos z Wiednia.

Z Sztuttgardu d. 19 Września

Owdowiała Cesarzowa Rossyyska oczekiwana tu iest między 9 i 12 Października. Na przyięcie iey wyiedzie Minister stanu i gabinetowy Hr Zeppelin do Ellwangen. Wysokie to odwiedzenie sprawi u naszego Dworu liczny ziazd; zapowiedzieli się inż: Następca W. Xięstwa Weimarskiego i iego Małżonka, Arcy Xże Palatyn Węgierski, Xże panuiący i Xże Następca Oldenburga z żoną. Cesarzowa Elżbieta spodziewana iest d. 15 Października w Bruchsalu.

DODATEK DO Nro 80. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 7. PAZDZIERNIKA 1818 Roku WE SZRODĘ.

Z *Wilna d. 10 Września d. h.*

N. Cesarzowa, Matka, przeieżdżaiąc przez Litwę, kilkokrotnie wdzięczność swą Szlachcie Litewskiey oświadczyć raczyła, za oznaki przychylności, i za wszystkie na drodze ku wygodzie Jey podróży czynione przygotowania. W dowód osobliwszey swey łaski raczyła udarować JW. Woiennego Gubernatora suto brylantami osadzoną i portretem Monarchini ozdobioną tabakierą, a JW. Vicegubernatora pierścieniem brylantowym z swoią cyfrą, Adjutanta woiennego Gubernatora, Majora Szebekę, tudzież officera pocztowego Stefanowicza, pierścieniem brylantowym Gospodynie domów, w których przebywała: Farenholtzową w Kieydanach i Hechelową w Kownie obdarzyła fermuarami.

Z *Włoch d. 10 Września.*

Z Turynu donoszą pod d. 8 b. m. co następuie: "Przybyły w tey chwili z Jerozolimy Anglik opowiada o tem mieście: że teraźnieysza iego ludność wynosi do 18,000 ludzi, która powiększey części składa się z Machometanów. Niewiele tam znaydzie się wschodnich Chrześcian, iako to Ormianów, Greków i Koptów, tudzież żydów. Pomiędzy Chrześcianami Ormianie są naybogatszemi, i z tego względu naybardziey od Turków lubionemi. Obięli oni Swięte Miejsca i okazuią się Chrześcianom łacińskiego obrządku niechętnemi, którzy oprócz tego, dla odmiennego swoiego ubioru, często są na ulicach od Tureckiego pospolstwa znieważanemi. Żołnierze osady maią klucze od Grobu Swiętego i nigdy ich bez opłaty nie pozwalaią; cudzoziemiec musi za każde widzenie tego Grobu 18 fr. zapłacić."

Podług doniesień z Neapolu pod d. 4 b. m. zaślubienie Xiężniczki Ludwiki Karoliny, córki Xcia Kalabryi, (Następcy tronu) z Infantym Hiszpańskim Franciszkiem de Paulo odłożone iest aż do powrotu Króla z podróży do Rzymu. Wysoka Narzeczona odpłynie do Barcellony skoro przeminą burze z powodu porownania dnia z nocą panuiące. Urodziła ona się w r. 1804, a zatem ma lat 14. — Król uda się w roku 1819 z Ministrami Medici i Tommasi do Sycylii na 5 lub 6 miesięcy, dla przyłożenia się do zaprowadzenia nowey

Administracyi. Sycyliianie zaczenaią poznawać, iż czynna i śpieszna administracyia poprzedzać powinna konstytucyią, i że ostatnia bez pierwszey w cale utrzymać się nie może. J. K. Mość postanowił summy, które Sycyliianie od kilku lat na zrobienie dróg składaią, użyć istotnie na to przeznaczenie. —Mowią tu znowu o przebaczeniu, które J. K. Mość rozciągnąć chce nawet na osoby, które aż do śmierci okazywały przywiązanie do Miurata, a którem dotąd zabroniony był powrot do oyczyzny. W liczbie tych znayduią się Xiże Pignatelli Cerchiara, który znany ieszcze iest z czasow proiektowanych rzeczypospolitych Rzymskiey i Partenopeyskiey, a teraz w Paryżu bawi; Xiążęta Roccaromana i S. Giuliano (naystarszy syn Xcia Schirelli) oba adjutanci Miurata, bawiący teraz w Florencyi; były Minister skarbowy Zurlo i Jenerał Begani, który w roku 1815 bronił twierdzy Gaety; oba bawią teraz w Rzymie — Austryiacki Jenerał Baron Koller po ukończeniu rachunków z rządem opuścił Neapol.

Rząd Papieżki w Rzymie wyznaczył 1000 skudów nagrody za dostawienie harszta rozboyników Casaris żywo lub zabitego.

Od brzegów Menu d. 23 Września.

N. Cesarz Rossyyski przybył d. 22 b. m. do Weimaru, a d. 24 udał się w dalszą drogę do Akwisgranu.

Wyznaczona od seymu Niemieckiego w Frankforcie kommissyia woyskowa ukończyła iuż swoie prace, i oddała się pod ostateczne rozstrzygnienie seymu. Mowią iż nad wyższym Renem założone bydź maią dwie nowe twierdze, i wyznaczono iuż do tego dwoch kommissarzy, i t. d.

U Xcia Metternicha w Johannisberg znayduie się także Bawarski Minister spraw zewnętrznych Hr. Rechberg.

Zapewniaią, iż w konstytucyi Hanowerskiey zaydzie odmiana, i na wzor Anglii, Francyi i innych Niemieckich kraiow dwie izby reprezentacyyne zaprowadzone zostaną.

Dawniey znano tylko cztery części świata i cztery wieki; gdy potem piąta część świata odkrytą została, musiano także piąty wiek postanowić, który stał się daleko gorszym niżeli żelazny, i słusznie nazwać się może papierowym. Widziemy teraz wiele kraiów obarczonych ciężarem długów, z których iedne obcinaią swoich wierzycielów, drugie zachowuiąc rzetelność i publiczną wiarę, spłacaią ich zwolna.

Z Drezna d. 26 Września.

Wczoray powrócił tu N. Król nasz z przedsięwziętey do Lipska podróży. — D. 22 Xięstwo Gotayscy i Xże Następca Hildburghausen wyiechali ztąd napowrót do swoich kraiów.

Pani Catalani dała tu d. 21 b. m. w gościnni Polskiey wielki koncert. Pomimo, iż wniyście kosztowało 4. talary, sprzedano 600 biletów, i wiele osób nie mogąc się w sali pomieścić, musiały pozbawić się ukontentowania słyszenia iey głosu. Nazaiutrz zaraz poiechała do Lipska, dla spiewania przed Cesarzem Rossyyskim, lecz zawiodła ią nadzieia.

ROZMAITOŚCI.

List do Redaktorów dziennika Vrai Liberal.

Każdy, Mci Panowie, usiłuie zgadywać ważność rzeczy, którémi trudnić się będzie kongress Akwisgrański. Od kilku dni zastanawiam się nad tym przedmio.

tem, pozwolicie, Mci Panowie, że wam udzielę moie myśli. Nie przywłaszczam sobie, ażebym potrafił rozwiązać tę zagadkę; może daleko do tego; ale porównawszy zdanie moie z zdaniami innych publicystów, może okaże się iakieś podobieństwo do prawdy.

Nie sądzę ażeby Kongress zgromadził się iedynie dla tymczasowego wypuszczenia Francyi z opieki, bo naprzód, istnieie zawsze ieszcze traktat w Chatillon zawarty, mocą którego Francuzi zostaią przez 20 lat pod ścisłym dozorem Sprzymierzeńców; powtóre, nieszczęśliwy ten kray karmiąc się nadzieią pozbycia się cudzoziemców i uwolnienia się od nayprzykszeygo ciężaru, poświęcił teraźnieyszość przyszłości, dla zapłacenia swoiego okupu. Czegoż można więcey od niego żądać? wszak oprócz honoru i nadziei nic mu więcey nie pozostaie. — Wiem, iż powiedzą, że zbliżaiąca się zima nie iest dogodną porą do odciągnienia woysk północnych, a zatem odciągnienie ich zwlecze się może do wiosny. Zgadzam się, że to iest dosyć pozorna przyczyna; lecz nie byłaby trudną do załatwienia, gdyby wolno było na iey zbicie przywieść zamiast dowodów domysły. Te domysły są może więcey iak rzeczywiste, ale delikatność każe mi o nich zamilczeć!

Mówią, że Monarchowie chcą urządzić interessa związku Niemieckiego: nie wierzę temu bo oni uroczyście oświadczyli, iż nie będą się mieszać do obrad seymu, Niemieckiego który ma bez wpływu obcych Mocarstw trudnić się własnemi sprawami.

Może chcą kraiom Europeyskiem nadać porządek konstytucyyny i zapewnić ludom i Królom wzaiemne prawa. Ta wysoka myśl unieśmiertelniłaby tego, któryby ią podał, i uskutecznienie iey byłoby nayprzyiemnieyszą nowiną dla narodów. Lecz cożby zrobiono z Turcyią? musianoby iąlde przyłączenia się do Europeyskiey Rodziny? Ja sądzę, iż gdyby Monarchowie byli z sobą zupełnie zgodnemi, potrafiliby uprzątnąć zawady zrywaiące iedność moralną i polityczną w Europie. Może oni nad tém myślą.

Niektórzy, wszystko z złey strony widzący ludzie, sądzą, bez żadnego słusznego powodu, że Monarchowie zatrwożeni ocknieniem się ludów i ich dążeniem do prawney wolności, naradzać się będą nad przytłumieniem tey zastraszaiącey gorączki. Próżna boiaźń! Panuiący Monarchowie są lepiey oświeconemi, niżeli kto sądzi, i znaią dobrze tak swóy prawdziwy, iako i ludów interess: zezwolą, nie wątpię, stosuiąc się do wieku, na wszystko, co tylko zgodzić się może z bezpieczeństwem ich tronów; zezwolą, ponieważ to iest iedyny sposób utrzymania ich władzy i ich Dynastyy. — Na poparcie swoiego zdania przywodzą niewierni ci ludzie obietnice, dane ludem Niemieckim, które zdaią się bydź zapomniane. Ja pewny iestem że nie są; ale iestże teraz dogodna chwila do ich uskutecznienia? Jakże nadać można okolicom, których granice może tylko są tymczasowe, systema reprezentacyyne? Któż wie, czyli Prussy nie zaokrąglą się? Któż wie, czyli Polska przez sposób wynagrodzenia nieodzyska utraconych prowincyy? Lecz powiedzą, zkądże wziąść to wynagrodzenia? Dotąd niewiem; ale czas nauczy. Idzie tu może tylko o iedno przedsięwzięcie, do którego uskutecznienia potrzeba wszystkich zgody, wyiąwszy ie-

dnego, i dopiero po wykonaniu onego okazać się mogą wynagrodzenia. Na owczas z łatwością zaspokoione być mogą wszelkie pretensyie; aże ludy zarówno z swoiemi zwierzchnikami przykładać się będą do tego działania, wynagrodzone zatem zostaną zapewnieniem praw swoich i cały świat będzie kontent. — Zresztą mogę się w tem wszystkiem mylić; ale chociaż nie iestem prorokiem mógłem i prawdę zobiawić!

d'Eimotte.

Persyia. — Teraźnieyszy Szach Perski Feth-Ali nie iest tak gnuśnym, iak iego poprzedniey; ieździ dobrze na koniu i celnie strzela z łuku. W Sultanieh, letniem swoiem mieszkaniu, daie codzień posłuchanie od godziny 6tey do 7mey zrana; naradziwszy się potem z swoiemi żonami i nałożnicami o wewnętrzney policyi haremu, przypuszcza dworzan na pokoie. Śniadania przynoszą mu w zamknięty i bogatym szalem okrytey pace, którą Marszałek wkrętni pieczętuie, i dopiero w obecności Monarchy otwiera. Po śniadaniu naradza się Szach z Ministrami, i idzie potem do swoiego haremu. Wieczorem przeieżdża się konno, i po osmey zasiada do iedzenia, z zachowaniem powyższych formalności. Przy iedzącym stoi lekarz, aby na przypadek zdrady mógł dać pomoc. Szach godzien pochwały na religiyną tolerancyią i umiarkowanie. Nie kazał stracić żadnego z swoich krewnych, co się często dawniey zdarzało. Pan Joannin, pierwszy tłumacz poselstwa Francuzkiego w Stambule, otrzymał od niego w podarunku exemplarz iego poezyi, który posłał do biblioteki Paryzkiey. Szach tak iest grzeczny, iż Jenerała Gardanne kazał przeprosić, że tego dnia kiedy uroczysty wiazd odprawiał do Teheranu, deszcz padał.

Dnia 5 i 6 Października 1818.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
Pszenicy	30	—	28	—	26	—	24	—
— Żyto	17	—	16	—	15	15	15	—
— Jęczmienia	14	—	13	15	13	—	12	—
— Owsa	7	15	7	—	6	15	6	—
— Jagieł	36	—	3[illegible]	—	3[illegible]	—	30	—
— Grochu	18	—	16	—	15	—	14	—
— Rzepaku	26	—	25	—	24	—	23	—

Bieg Pieniędzy w Wiedniu d. 30 Września

Czer. Zł. Hollenderski Szeinami Zł.r.
Czer. Zł. Cesarski
Moneta konwencyyna za 100. Złr 234⅛

W Krakowie d. 4 Października.

Czer. Zł. Holl: monetą Courant Złp.	19 gr.	3.
— detto Cesarski . . — —	18	27
Fryd. Pruskie . . . — .	33	10
Luidor . . . . — .	36	—
Złoto frankowy . . . . — .	32	—
Szeiny Wiedeńskie za 100 —	226	—
Złoty ryński Szeinami . — .	1	23

DONIESIENIA

Podpisany przybywszy tu z Włoch z wyborem zwierząt zagranicznych, z których niektóre rozmaite okazuią sztuki, iako to tańcuią na linach, i t. d. poleca się Prześwietney Publiczności. Widowisko iest w Pałacu Spiskim każdego dnia od godziny 10 zrana do 6 w wieczór. Zabawi tu tylko dni kilka.

Antoni Aramini.

We wsi Zielonki Gminie Modlnica dnia 9 miesiąca t. r. b. przez publiczną licytacyią sprzedane będą 19 kop owsa w snopie za gotowe pieniądze. Chęć kupna maiących na mieysce wzywam. W Krakowie d. 2 Października 1818.

Karol Gryziński Kom: S.